

2025

INTEGRERINGSPRAKSIS I NORGE

UTVIKLINGSTREKK I INTEGRERINGSPRAKSIS

EN REDAKSJONELL SAMMENSTILLING AV
FORSKNINGSBIDRAG, DOKUMENTERT
PRAKSIS, DELTAKERNES ERFARINGER,
FRIVILLIGHETENS ERFARINGER SAMT
REGELVERK OG TILSYN.

INSIRO

INSIRO

Nasjonal fagplattform for kunnskapsbasert
integreering

Uavhengig • Ideell • Redaksjonelt styrt

Hvorfor denne publikasjonen finnes

Integreringsfeltet mangler ikke kunnskap. Utfordringen er også å skape sammenheng mellom kunnskapen som allerede finnes.

Hvert år utvikles ny kunnskap om integrering.

Forskere publiserer studier.

- Kommuner utvikler nye arbeidsformer.
- Statsforvalterne gjennomfører tilsyn.
- Frivilligheten bygger møteplasser.
- Deltakere gjør erfaringer.

Likevel brukes denne kunnskapen sjelden samlet.

Integreringspraksis i Norge er utviklet for å samle kunnskap på tvers av fagmiljøer, sektorer og erfaringer, slik at den blir mer tilgjengelig, mer sammenhengende og mer nyttig for praksisfeltet.

Publikasjonen bygger på innhold publisert av INSIRO gjennom 2025. Den er ikke en beskrivelse av hele integreringsfeltet.

Publikasjonen er et redaksjonelt utvalg av kunnskapsbidrag publisert av INSIRO gjennom 2025 som samlet gir et bilde av årets viktigste utviklingstrekk.

Dette er første utgave.

Først når kunnskap leses over tid, blir det mulig å se hvilke utviklingstrekk som faktisk preger integreringsfeltet.

Derfor publiseres Integreringspraksis i Norge årlig.

Hver utgave bygger på kunnskapen som er publisert gjennom året.

Over tid skal publikasjonen gjøre det mulig å følge utviklingen i integreringsfeltet. Ikke gjennom enkelthendelser, men gjennom utviklingstrekk som går igjen.

I denne utgaven

Kapittel 1. Forskningsbidrag

Hvilke utviklingstrekk blir synlige når forskningsbidragene leses samlet?

Kapittel 2. Deltakernes erfaringer

Hvilke utviklingstrekk blir synlige når deltakernes erfaringer leses samlet?

Kapittel 3. Regelverk og tilsyn

Hvilke utviklingstrekk blir synlige gjennom årets regelverk og tilsyn?

Kapittel 4. Frivillighetens erfaringer

Hvilke utviklingstrekk blir synlige når frivillighetens erfaringer leses samlet?

Kapittel 5. Dokumentert praksis

Hvilke utviklingstrekk blir synlige i kommunenes dokumenterte praksis?

Kapittel 6. INSIRO analyserer

Hva blir synlig når alle kunnskapskildene leses samlet?

KAPITTEL 1

Forskningsbidrag

Årets utviklingstrekk

Forskningsbidragene peker samlet mot at formell deltakelse alene gir et ufullstendig bilde av integrering. Det har også betydning hvilke muligheter deltakelsen gir, hvordan mennesker opplever deltakelsen, og om den åpner for språk, relasjoner, utvikling og tilhørighet.

På tvers av bidragene blir det tydelig at integrering handler om mer enn hvorvidt mennesker deltar. Også hvordan de deltar, hvilke muligheter de møter, og om deltakelsen gir tilgang til fellesskap og tilhørighet, har betydning.

Når forskningsbidragene leses samlet, identifiserer INSIRO fire utviklingstrekk.

Like rammer gir ikke alltid like muligheter

Forskningsbidragene viser at formell tilgang og like rammer ikke nødvendigvis gir like muligheter.

Kommunenenes kapasitet og lokale forutsetninger påvirker hvordan introduksjonsprogrammet gjennomføres.

I arbeidslivet kan personer med like kvalifikasjoner møte ulike muligheter som følge av navn, landbakgrunn og religiøs tilhørighet. Også innen utdanning og bolig viser materialet at tilgang alene ikke nødvendigvis gir reell deltakelse eller tilhørighet.

Materialet peker dermed mot betydningen av å se utover formell tilgang og undersøke hvilke muligheter mennesker faktisk møter.

Hva betyr dette for praksis?

- Se individuelle forutsetninger og lokale rammer i sammenheng.
- Vurder om tiltak gir reelle muligheter. Ikke bare formell deltakelse.
- Vær oppmerksom på barrierer som kan oppstå i utdanning, arbeidsliv og lokalsamfunn.

Arbeid er starten. Ikke slutten

Arbeid er en viktig inngang til integrering.

Samtidig viser forskningen at arbeid alene ikke nødvendigvis gir språk, nettverk eller tilhørighet.

Midlertidige ansettelse, begrenset kontakt med kolleger og diskriminering kan redusere mulighetene for videre deltakelse.

Overgang til arbeid er derfor ikke nødvendigvis slutten på integreringsprosessen. Hva slags arbeid man får, og hvilke muligheter arbeidsplassen gir for språk, nettverk og utvikling, har også betydning.

Hva betyr dette for praksis?

- Følg opp kvaliteten på arbeidsdeltakelsen.
- Samarbeid tett med arbeidsgivere.
- Bruk deltakernes erfaringer aktivt i oppfølgingen.

Deltakelse gir ikke automatisk tilhørighet

Flere forskningsbidrag viser at mennesker kan være integrert i utdanning og arbeid, og samtidig oppleve utenforskap.

Flere av bidragene knytter tilhørighet til opplevelser av aksept, anerkjennelse, likeverdig deltakelse og relasjoner til andre.

Deltakelse alene er ikke nødvendigvis tilstrekkelig for å skape tilhørighet.

Hva betyr dette for praksis?

- Se sosial inkludering som en del av integreringsarbeidet.
- Lytt til erfaringer om diskriminering og utenforskap.
- Bygg tjenester som styrker både deltakelse og tilhørighet.

Integrering skjer også utenfor tjenestene

Forskningen peker på at viktige deler av integreringen skjer utenfor de formelle tjenestene.

Boligen.
Nabolaget.
Frivilligheten.
Kulturlivet.
Arbeidsplassen.

Dette er arenaer der språk kan brukes, relasjoner og nettverk utvikles, og tilhørighet formes.

Integrering skjer derfor ikke bare gjennom offentlige tiltak.
Den utvikles i samspillet mellom mennesker og lokalsamfunn.

Hva betyr dette for praksis?

- Se lokalsamfunnet som en integreringsarena.
- Styrk samarbeidet med frivilligheten.
- Skap møteplasser som bygger gjensidighet og tillit.

INSIRO vurderer

Forskningsbidragene publisert i 2025 peker samlet mot et tydelig utviklingstrekk. Oppmerksomheten rettes ikke bare mot om mennesker deltar, men også mot kvaliteten på deltakelsen og hvilke muligheter den faktisk gir.

Arbeid, utdanning og språk er fortsatt grunnleggende mål, men materialet viser at disse alene gir et ufullstendig bilde av integreringsprosessen.

For praksisfeltet peker materialet mot betydningen av kvaliteten i oppfølgingen, relasjonene og de faktiske mulighetene mennesker møter i arbeidsliv, utdanning og hverdagsliv.

Om kapitlet

Kapittelet bygger på en redaksjonell sammenstilling av forskningsbidrag og kunnskapsoppsummeringer publisert av INSIRO i 2025.

Materialet omfatter forskningsartikler skrevet av forskere og redaksjonelt bearbejdede kunnskapsoppsummeringer utviklet i samarbeid med forskningsmiljøer.

Bidragene bygger blant annet på forskning fra Grete Brochmann, Mette Andersson, Arnfinn H. Midtbøen, Marit Aure, Benedicte Nessa, Ana Llopis Álvarez, Gard Ringen Høibjerg og Juhar Yasin Abamosa, samt kunnskapsgrunnlag og forskningsrapporter fra blant andre Fafo og IMDi.

Alle forskningsbidrag publisert av INSIRO i 2025 er tilgjengelige i kategorien Forskningsbidrag.

KAPITTEL 2

Deltakernes erfaringer

Fire signaler fra deltakerne

Erfaringene peker i samme retning

Gjennom 2025 publiserte INSIRO anonymiserte deltakererfaringer fra introduksjonsprogrammet.

Historiene er ulike. Likevel peker de mot de samme utviklingstrekkene.

Deltakerne beskriver hva som styrker motivasjon, hva som skaper usikkerhet, og hvilke forhold som har størst betydning for læring, progresjon og overgang til arbeid.

På tvers av erfaringene identifiserer INSIRO fire gjennomgående signaler.

Motivasjonen er der

På tvers av erfaringene går ett budskap igjen.

I materialet kommer det tydelig fram et ønske om å lære norsk, komme i arbeid og bli økonomisk selvstendig.

Utfordringene oppstår når innholdet oppleves lite relevant, oppfølgingen blir svak eller deltakerne har liten innflytelse over eget kvalifiseringsløp.

Erfaringene viser samtidig at motivasjonen styrkes når deltakerne opplever mestring, tydelige mål og framgang.

Hva betyr dette for praksis?

- Ta utgangspunkt i deltakernes egne mål.
- Bruk integreringsplanen aktivt gjennom hele kvalifiseringsløpet.
- Følg opp motivasjon underveis – ikke bare ved oppstart.

Individuell oppfølging gjør en forskjell

Erfaringene viser store forskjeller i hvordan deltakerne opplever oppfølgingen.

Når veiledere er tilgjengelige, følger opp og gir tydelig retning, beskriver deltakerne økt trygghet og bedre progresjon.

Der oppfølgingen er begrenset, oppstår usikkerhet og manglende retning.

Forskjellen handler ikke først og fremst om antall tiltak.

Den handler om kvaliteten på oppfølgingen.

Hva betyr dette for praksis?

- Prioriter tilgjengelige og stabile veiledere.
- Følg opp integreringsplanen jevnlig.
- Gi deltakerne reell medvirkning gjennom hele løpet.

Relevant praksis gir læring

Praksis er blant temaene som går tydeligst igjen i erfaringene.

Når praksis er knyttet til deltakerens mål, beskrives den som en arena for språk, arbeidserfaring, mestring og nettverk.

Når sammenhengen mellom praksis og sluttmaal er svak, oppleves den som aktivitet med begrenset læringsutbytte.

Erfaringene peker mot ett gjennomgående behov:

Praksis må være en del av kvalifiseringsløpet. Ikke et avbrekk fra det.

Hva betyr dette for praksis?

- Velg praksisplasser som støtter deltakerens sluttmaal.
- Følg opp arbeidsgiver, deltaker og veileder jevnlig.
- Bruk praksis til å utvikle språk, nettverk og yrkeskompetanse samtidig.

Å bli sett er like viktig som å bli kvalifisert

Det tydeligste fellestrekket i materialet handler om relasjoner.

Deltakerne beskriver betydningen av lærere, veiledere og arbeidsgivere som følger opp, viser interesse og skaper trygghet.

Når relasjonene er gode, styrkes motivasjon, mestring og troen på egne muligheter.

Erfaringene viser at kvaliteten i introduksjonsprogrammet ikke bare handler om hvilke tiltak som tilbys.

Den handler også om hvordan de gjennomføres.

Hva betyr dette for praksis?

- Bygg tillit gjennom tilgjengelig og forutsigbar oppfølging.
- Se relasjonen som en del av kvalifiseringsarbeidet.
- Bruk deltakernes erfaringer systematisk i kvalitetsutviklingen.

INSIROs vurdering

Deltakernes erfaringer peker samlet mot ett tydelig utviklingstrekk.

Kvaliteten på oppfølgingen ser ut til å ha større betydning enn omfanget av tiltakene.

Når mål, oppfølging og praksis oppleves som relevante og sammenhengende, beskriver deltakerne større motivasjon, bedre progresjon og sterkere tro på egne muligheter.

For praksisfeltet understreker dette betydningen av individuelle vurderinger, stabile relasjoner og systematisk bruk av deltakernes erfaringer i utviklingen av introduksjonsprogrammet.

Om kapitlet

Kapitlet bygger på anonymiserte deltakererfaringer publisert av INSIRO i 2025.

Erfaringene er delt med samtykke og redaksjonelt bearbeidet for å synliggjøre utviklingstrekk som kan bidra til læring og kvalitetsutvikling i integreringsarbeidet.

Alle deltakernes erfaringer publisert av INSIRO i 2025 er tilgjengelige i kategorien Deltakernes erfaringer

KAPITTEL 3

Regelverk og tilsyn

Årets utviklingstrekk

Regelverk og tilsyn peker mot samme utfordring

Gjennom 2025 var 50 tilsyn på integreringsområdet oppført i Statsforvalternes tilsynskalendere.

Da INSIRO oppdaterte analysen 27. januar 2026, var 30 tilsynsrapporter offentlig tilgjengelige. Av disse inneholdt 26 rapporter brudd på regelverket, mens fire ikke avdekket brudd.

Fastsettelse av slutt mål var området som gikk igjen i flest av de publiserte rapportene.

Samtidig var 2025 preget av omfattende endringer i integreringsregelverket og utviklingen av det nasjonale tilsynet for perioden 2026–2028. Det tidligere nasjonale tilsynet hadde blant annet differensiering av introduksjonsprogram og opplæring i norsk som tema.

Tilsynene vurderer avgrensede lovkrav på et bestemt tidspunkt og gir derfor ikke et samlet bilde av kvaliteten i kommunenes integreringsarbeid.

Når tilsynsfunn, regelverksendringer og utviklingen av nye tilsynstemaer leses samlet, identifiserer INSIRO fire utviklingstrekk.

Individuelle vurderinger må være synlige

Det tydeligste signalet fra de publiserte tilsynsrapportene gjelder individuelle vurderinger.

Særlig fastsettelse av slutt mål stiller krav til at kommunen ikke bare kommer fram til et resultat, men kan vise hvilke opplysninger og vurderinger som ligger til grunn.

Dette gjør sammenhengen mellom kartlegging, deltakerens forutsetninger, mål og innhold i programmet sentral.

Materialet peker dermed mot at individuell tilpasning ikke bare må skje i praksis.

Den må også kunne begrunnes og etterprøves.

Hva betyr dette for praksis?

- Gjør individuelle vurderinger synlige.
- Dokumenter hvilke forhold som ligger til grunn for valgene.
- La slutt målet gi retning til resten av kvalifiseringsløpet.

God praksis må også kunne dokumenteres

Tilsyn er lovlighetstilsyn. De undersøker om kommunens praksis er i samsvar med kravene i regelverket.

Det betyr at gode intensjoner eller positive resultater ikke alene er tilstrekkelig dersom vurderinger, beslutninger og gjennomføring ikke kan følges i dokumentasjonen.

Materialet viser derfor betydningen av sammenheng mellom det kommunen planlegger, det som besluttes, det som dokumenteres og det som faktisk gjennomføres.

Dokumentasjon blir dermed ikke et tillegg til faglig praksis. Den er en del av den etterprøvbare praksisen.

Hva betyr dette for praksis?

- Bygg sammenheng mellom kartlegging, mål, tiltak og oppfølging.
- Dokumenter faglige vurderinger underveis.
- Bruk tilsynsfunn som grunnlag for læring og kvalitetsutvikling.

Regelverket må forstås i sammenheng

2025 var også et år med betydelige endringer i integreringsregelverket.

Endringer i integreringsloven ble vedtatt 20. juni 2025. Noen bestemmelser trådte i kraft samme dag, mens hoveddelen av de øvrige endringene fikk virkning fra 1. januar 2026.

Samtidig kom forskriftsendringer og overgangsregler som kommunene måtte forholde seg til.

For praksisfeltet innebærer dette at regelverket ikke alltid kan forstås gjennom enkeltbestemmelser isolert.

Ikrafttredelse, overgangsregler, forskrifter og sammenhengen mellom ulike bestemmelser får betydning for hvilke krav som gjelder for ulike deltakere.

Regelverksforståelse blir derfor også et spørsmål om systemforståelse.

Hva betyr dette for praksis?

- Les lov, forskrift og overgangsregler i sammenheng.
- Oppdater rutiner når regelverket endres.
- Sikre felles forståelse på tvers av tjenester og fagmiljøer.

Tilsynet var også i endring

2025 markerte avslutningen på én nasjonal tilsynsperiode og utviklingen av den neste.

Det nasjonale tilsynet for 2022–2025 omfattet differensiering av introduksjonsprogram og opplæring i norsk.

Gjennom 2025 ble det samtidig arbeidet med og pilotert nytt tilsynsmateriell. Det nye nasjonale tilsynet for 2026–2028 fikk deltakerens integreringsplan som overordnet tema, med fastsettelse av slutt mål, opplæring i samfunnskunnskap og omfanget av introduksjonsprogrammet som tre deltemaer. Tilsynsinstruksen ble publisert i desember 2025 og lansert offentlig i januar 2026.

I 2025 ble Statsforvalterens tilsynshjemmel også utvidet gjennom endringer i integreringsloven, blant annet knyttet til fylkeskommunale plikter.

Utviklingen viser at tilsynstemaene endres i takt med regelverket og risikobildet i integreringsarbeidet.

Hva betyr dette for praksis?

- Følg utviklingen i nasjonale tilsynstemaer.
- Bruk offentlig tilsynsmateriale som kunnskapsgrunnlag for eget kvalitetsarbeid.
- Se tilsyn i sammenheng med utviklingen i regelverk og kommunal praksis.

INSIRO vurderer

Regelverksmaterialet og tilsynene fra 2025 peker samlet mot ett hovedtrekk:

Kvalitet avhenger ikke bare av at kommunen kjenner regelverket, men av at kravene blir synlige i individuelle vurderinger, dokumentasjon og faktisk gjennomføring.

Sluttmål illustrerer dette tydelig. Et sluttmaal må ikke bare fastsettes. Det må kunne forstås, begrunnes og følges gjennom kvalifiseringsløpet. Fra kartlegging og medvirkning til tiltak, oppfølging og dokumentasjon.

Samtidig gjorde regelverksendringene i 2025 behovet for felles forståelse og oppdaterte arbeidsprosesser større.

For praksisfeltet peker dette mot tre behov:

individuelle vurderinger • sammenhengende dokumentasjon • felles regelverksforståelse

Fra analyse til praksis

I januar 2026 publiserte INSIRO en åpen kvalitetsrutine om fastsettelse av sluttmaal. Rutinen viser hvordan sluttmaal kan inngå i en mer systematisk og etterprøvbar praksis, med sammenheng mellom kartlegging, medvirkning, vurderinger, tiltak og dokumentasjon.

[Les Kvalitetsrutine 7 – Sluttmaal etter § 13 →](#)

Om kapitlet

Kapittelet bygger på INSIROs redaksjonelle sammenstilling av regelverksutvikling og offentlig tilgjengelig tilsynsmateriale knyttet til integreringsloven i 2025.

Tilsynstallene ble oppdatert 27. januar 2026. På dette tidspunktet var 50 tilsyn oppført i Statsforvalternes tilsynskalendere for 2025, mens 30 tilsynsrapporter var offentlig tilgjengelige. Analysen bygger på disse 30 rapportene.

Tilsynene gjelder avgrensede deler av kommunenes praksis og kan ikke brukes til å trekke konklusjoner om kvaliteten på kommunenes samlede integreringsarbeid.

Kapittelet bygger også på INSIROs analyser av regelverksendringene i 2025 og utviklingen av det nasjonale tilsynet for perioden 2026–2028.

Alle fagbidragene er tilgjengelige i kategorien

Regelverk og tilsyn

KAPITTEL 4

Frivillighetens erfaringer

Årets utviklingstrekk

Integrering fortsetter etter introduksjonsprogrammet

Frivillighetsbidragene publisert av INSIRO i 2025 handler om ulike deler av sivilsamfunnet.

Likevel peker de mot den samme innsikten.

Integrering avsluttes ikke når introduksjonsprogrammet gjør det.
Den fortsetter i lokalsamfunnet.

Det er her språk brukes, relasjoner utvikles og tilhørighet bygges over tid.

På tvers av materialet identifiserer INSIRO tre utviklingstrekk.

Fellesskap er en del av kvalifiseringen

Materialet viser at frivilligheten ikke bare skaper aktiviteter.

Den skaper arenaer hvor mennesker bruker språket, bygger nettverk og utvikler tillit.

Det viser at frivilligheten kan være mer enn et supplement og inngå som en relevant del av et helhetlig integreringsarbeid.

Hva betyr dette for praksis?

- Se frivilligheten som en integreringsarena.
- Koble deltakere tidlig til lokale fellesskap.
- Bygg møteplasser som varer utover programtiden.

Barrierene stopper ikke ved kommunedøren

Materialet viser at mange fortsatt møter barrierer etter bosetting.

Språk.

Nettverk.

Økonomi.

Transport.

Manglende kjennskap til organisasjonslivet.

Dette er forhold som ofte ligger utenfor kommunens ordinære tjenester, men som har stor betydning for deltakelse.

Frivilligheten kan bidra til å redusere disse barrierene gjennom nærhet, fleksibilitet og lokale nettverk.

Hva betyr dette for praksis?

- Identifiser barrierer tidlig.
- Samarbeid med organisasjoner som kjenner lokalsamfunnet.
- Reduser praktiske hindringer for deltakelse.

Samarbeid skaper varige resultater

Materialet viser at frivilligheten og kommunen har ulike oppgaver.

Kommunene har ansvar for de offentlige tjenestene og kvalifiseringsløpet.

Frivilligheten kan tilby andre arenaer for deltakelse, relasjoner og fellesskap.

Når disse rollene utfyller hverandre, blir integreringsarbeidet mer helhetlig.

Utviklingstrekket peker derfor mot sterkere samhandling, ikke flere enkeltstående tiltak.

Hva betyr dette for praksis?

- Bygg langsiktige partnerskap.
- Del ansvar og erfaringer.
- Se frivilligheten som en strategisk samarbeidspartner.

INSIRO vurderer

Frivillighetsbidragene publisert i 2025 peker samlet mot ett tydelig utviklingstrekk.

Integrering utvikles ikke bare gjennom offentlige tjenester. Den utvikles også gjennom relasjonene, fellesskapene og møteplassene som gjør deltakelse mulig over tid.

For praksisfeltet understreker dette at varig integrering forutsetter samspill mellom kommune, frivillighet og lokalsamfunn. Ingen av disse kan alene skape den tilhørigheten som integreringsarbeidet har som mål.

Om kapittelet

Kapittelet bygger på en redaksjonell sammenstilling av frivillighetsbidrag publisert av INSIRO i 2025.

Materialet bygger på bidrag fra professor Annett Arntzen og forskningsleder Ivar Eimhjellen, publisert i samarbeid med INSIRO og redaksjonelt tilpasset for praksisfeltet etter godkjenning fra forfatterne.

Alle frivillighetsbidrag publisert av INSIRO i 2025 er tilgjengelige i kategorien Frivillighetens erfaringer.

KAPITTEL 5

Dokumentert praksis

Årets utviklingstrekk

God praksis utvikles systematisk

Kommunene utvikler ny kunnskap hver dag gjennom sitt integreringsarbeid. Gjennom 2025 publiserte INSIRO dokumentert praksis fra kommuner med ulike forutsetninger, organisering og arbeidsformer.

Kommunene arbeider forskjellig. Likevel går flere av de samme prinsippene igjen på tvers av praksiseksempelene.

Materialet viser at kvalitet i integreringsarbeidet sjelden skapes gjennom enkeltstående tiltak.

Den utvikles gjennom systematiske arbeidsformer som gir retning, sammenheng og kontinuitet i kvalifiseringsløpet.

Når praksisbidragene leses samlet, identifiserer INSIRO fire utviklingstrekk.

Kvalitet bygges fra starten

Praksisbidragene viser at gode kvalifiseringsløp starter lenge før deltakeren kommer ut i praksis eller arbeidsrettede tiltak.

I praksisbidragene legges det stor vekt på kartlegging, individuelle vurderinger og tydelige sluttmaal tidlig i prosessen

Disse vurderingene danner grunnlaget for resten av kvalifiseringsløpet.

Materialet peker mot at kvalitet ikke først og fremst skapes gjennom tiltakene som velges.

Den bygges gjennom vurderingene som ligger til grunn for dem.

Hva betyr dette for praksis?

- Prioriter kartlegging og målsetting tidlig.
- Bruk sluttmalet som retning for hele kvalifiseringsløpet.
- Bygg tiltak på individuelle vurderinger.

Sammenheng skaper kvalitet

Kommunene beskriver ulike arbeidsformer.

Likevel går ett prinsipp igjen.

Kartlegging, integreringsplan, norskopplæring, praksis og oppfølging utvikles ikke som separate aktiviteter.

De bygger videre på hverandre.

Materialet viser at kvalitet oppstår når hele kvalifiseringsløpet trekker i samme retning.

Ikke når enkeltstående tiltak fungerer godt hver for seg.

Hva betyr dette for praksis?

- Skap tydelig sammenheng mellom mål, tiltak og oppfølging.
- Samordne arbeidet på tvers av tjenester.
- Evaluer og juster kvalifiseringsløpet underveis.

God praksis kan organiseres

Praksisbidragene fremhever faste arbeidsformer, tydelige ansvarsforhold og systematisk samarbeid mellom tjenester.

Materialet peker mot betydningen av sammenheng mellom de ulike delene av kvalifiseringsløpet

Da blir praksisen mindre avhengig av hvem som utfører arbeidet, og lettere å videreutvikle over tid.

Hva betyr dette for praksis?

- Etabler tydelige arbeidsformer og ansvarsfordeling.
- Bygg faste samarbeidsarenaer mellom tjenester.
- Gjør kvalitet mindre personavhengig.

Erfaringer får verdi når de deles

Kommunene utvikler ny kunnskap gjennom sitt daglige arbeid.

Likevel blir mye av denne kunnskapen værende lokalt.

Materialet viser at dokumentasjon og erfaringsdeling gjør lokale løsninger tilgjengelige for andre kommuner.

Slik kan erfaringer prøves, videreutvikles og tilpasses nye lokale behov.

Dokumentert praksis handler derfor ikke om å løfte fram én riktig modell.

Den gjør lokal utvikling tilgjengelig som et felles kunnskapsgrunnlag.

Hva betyr dette for praksis?

- Dokumenter arbeidsformer systematisk.
- Del erfaringer som andre kan bygge videre på.
- Bruk dokumentert praksis som grunnlag for kontinuerlig forbedring.

INSIRO vurderer

Praksisbidragene publisert i 2025 peker samlet mot ett tydelig utviklingstrekk.

Praksisbidragene peker ikke mot én felles metode eller ett bestemt tiltak. Det som går igjen, er systematisk arbeid med grunnleggende deler av kvalifiseringsløpet.

Forskjellene mellom kommunene ligger først og fremst i organisering, lokale løsninger og arbeidsformer.

Likheten ligger i prinsippene som styrer arbeidet. For praksisfeltet betyr dette at utvikling ikke nødvendigvis krever nye metoder.

Den kan også skapes gjennom bedre sammenheng, tydeligere arbeidsformer og systematisk forbedring av det kommunene allerede gjør.

Om kapittelet

Kapittelet bygger på en redaksjonell sammenstilling av dokumentert praksis publisert av INSIRO i 2025.

Materialet bygger blant annet på bidrag fra Namsos kommune og praksiseksempler fra Lunner, Eidsvoll og Ullensaker, basert på offentlige tilsynsrapporter og kommunenes egne beskrivelser.

Alle praksisbidrag publisert av INSIRO i 2025 er tilgjengelige i kategorien Dokumentert praksis.

INSIRO analyserer

Fem kunnskapskilder. Ett utviklingsbilde.

Publikasjonen bygger på fem kunnskapskilder:

**Forskningsbidrag • Dokumentert praksis • Deltakernes erfaringer
• Frivillighetens erfaringer • Regelverk og tilsyn**

De belyser integreringsarbeidet fra ulike perspektiver og svarer på ulike spørsmål.

Når kunnskapskildene leses samlet, blir utviklingstrekk synlige som ikke nødvendigvis kommer fram innenfor én kunnskapskilde alene.

Kunnskapskildene utfyller hverandre

Ingen av kunnskapskildene gir alene et fullstendig bilde av integreringsarbeidet.

Forskningen belyser mønstre og sammenhenger.

Kommunene viser hvordan kunnskap omsettes til praksis.

Deltakerne viser hvordan kvalifiseringsløpet oppleves.

Frivilligheten synliggjør erfaringer og møteplasser utenfor de offentlige tjenestene.

Regelverket setter rammene, mens tilsynene undersøker om avgrensede deler av praksisen er i samsvar med lovens krav.

Når perspektivene leses samlet, blir det mulig å se både systemet, praksisen og menneskene som møter den.

Utfordringene blir synlige i gjennomføringen

På tvers av materialet fremstår ikke de overordnede målsettingene som den tydeligste utfordringen.

Utfordringene blir særlig synlige når målene skal omsettes til praksis.

Hvordan fastsettes et individuelt og realistisk sluttmaal? Hvordan kobles språk, kvalifisering og arbeid? Hvordan tilpasses løpet den enkelte? Hvordan begrunnes og dokumenteres vurderingene?

Tilsynsmaterialet forsterker dette bildet. Individuell tilpasning må ikke bare skje. Vurderingene må også kunne begrunnes, dokumenteres og etterprøves.

Materialet peker dermed mot at kvalitet utvikles i møtet mellom faglige vurderinger, gjennomføring og dokumentasjon.

Sammenheng skaper kvalitet

Ingen av kunnskapskildene peker på ett enkelt tiltak som løsningen.

Det som går igjen, er betydningen av sammenheng:

mellom kartlegging og mål

mellom språk og arbeid

mellom mål og tiltak

mellom vurdering og dokumentasjon

mellom deltaker og tjeneste

mellom kommune, arbeidsliv og frivillighet

Materialet peker dermed mot at kvalitet ikke først og fremst skapes gjennom enkeltstående tiltak, men gjennom hvordan ulike deler av integreringsarbeidet virker sammen over tid.

Integrering utvikles gjennom samspill

Integreringsarbeidet kan heller ikke forstås fra én posisjon alene.

Kommunene har ansvar for kvalifisering og oppfølging.

Frivilligheten skaper møteplasser og relasjoner.

Arbeidsgivere åpner veier inn i arbeidslivet.

Lærere og veiledere følger opp den enkelte.

Deltakerne er aktive aktører i eget kvalifiseringsløp.

Materialet viser hvordan resultatet formes i samspillet mellom mennesker, tjenester, arbeidsliv og lokalsamfunn.

INSIROs vurdering

Materialet publisert av INSIRO i 2025 peker samlet mot ett hovedinntrykk:

Integreringsfeltet mangler ikke nødvendigvis kunnskap. En sentral utfordring er å skape sammenheng mellom kunnskapen, beslutningene og praksisen.

Forskerne, kommunene, deltakerne, frivilligheten og tilsynsmyndighetene belyser ulike deler av det samme integreringsarbeidet.

Når perspektivene leses samlet, blir både sammenhenger og spenninger tydeligere.

Det gir ikke ett svar på hva som virker overalt.

Men det gir et bredere kunnskapsgrunnlag for å stille bedre spørsmål, gjøre bedre vurderinger og utvikle integreringspraksis over tid.

Om kapitlet

Kapitlet bygger på en redaksjonell sammenstilling av kunnskapsbidragene som inngår i denne publikasjonen.

Analysen identifiserer utviklingstrekk som blir synlige når forskningsbidrag, dokumentert praksis, deltakernes erfaringer, frivillighetens erfaringer samt regelverk og tilsyn leses på tvers.

Kunnskapskildene har ulikt formål, metode og dokumentasjonsgrunnlag.

Sammenstillingen er derfor ikke en systematisk forskningsoversikt eller evaluering av norsk integreringsarbeid, men en redaksjonell analyse av materialet som inngår i publikasjonen.

INSIRO

INSIRO

INSIRO

+47 467 59 108

kontakt@insiro.no

www.insiro.no

Orgnr: 937 182 406